

ŠTITNJAJA I DOŠTITNE ŽLIJEZDE

Glandula thyroidea

Osnove vanjske morfologije:

- lobus dexter et lobus sinister
- isthmus – središnje suženje koje povezuje lijevi i desni režanj
- lobus pyramidalis – uski izdanak koji polazi od istmusa ili jednog od režnjeva, a prolazi ispred grkljana i pričvršćen je vezivom za os hyoideum; ovaj režanj može i nedostajati

Čahura:

- vanjska ovojnica (capsula fibrosa) – obavija štitnjaču s prednje i lateralne strane, straga se veže za dušnik i grkljan; predstavlja izdanak srednje vratne fascije
- unutarnja ovojnica (vlastita ovojnica štitnjače) – tanja, obavija štitnjaču sa svih strana, šalje vezivne pregrade u tkivo štitnjače
- prostor između unutarnje i vanjske ovojnice sadrži:
 - velike krvne žile štitnjače
 - paratiroidne žlijezde

Arterijska opskrba štitnjače:

- aa. thyroideae superiores (a. carotis externa)
- aa. thyroideae inferiores (truncus thyrocervicalis)
- a. thyroidea ima – neparna, rijetko prisutna, ogranak iz truncus brachiocephalicus ili arcus aortae

Venska odvodnja štitnjače:

- vv. thyroideae superiores (v. jugularis interna)
- vv. thyroideae mediae (v. jugularis interna) – nemaju pratećih arterija, prolaze lateralno i križaju a. carotis communis te se u razini prstenaste hrskavice ulijevaju u v. jugularis interna
- vv. thyroideae inferiores (v. brachiocephalica, rjeđe v. jugularis interna) – započinju kao plexus thyroideus

Limfna drenaža štitnjače:

- nly. cervicales profundi – najvećim dijelom
- nly. tracheales – manji dio limfnih žila

Topografski odnosi štitnjače:

- sprijeda:
 - ispred istmusa: lamina media fasciae cervicalis
 - ispred režnjeva: mm. infrahyoidei (m. sternohyoideus, m. sternothyroideus)
- straga:
 - iza istmusa: trachea
 - iza režnjeva: glandulae parathyroideae
- lateralno: vagina carotica, m. omohyoideus, m. sternocleidomastoideus

Glandulae parathyroideae

Sinonimi: doštitne (doštitaste) žlijezde, epitelna tjelešca

Smještaj:

- glandulae parathyroideae superiores (2): na prijelazu ždrijela u jednjak
- glandulae parathyroideae inferiores (2): u razini donjih polova štitnjače (blizu a. thyroidea inferior)

Paratiroidne žlijezde nalaze se između unutarnje i vanjske ovojnice štitnjače, ali mogu biti uložene i u tkivo štitnjače (tada imaju čahuru koja ih odvaja od tkiva štitne žlijezde).

Krvožilna opskrba i limfna drenaža odgovaraju onima za štitnu žlijezdu.